

MỘT SỐ KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VỀ THÀNH PHẦN HÓA HỌC CỦA BA LOÀI CÂY THUỘC CHI CHÂN CHIM: CHÂN CHIM BỘT, CHÂN CHIM NÚI VÀ CHÂN CHIM DƯỚI TRẮNG

A STUDY ON THE ISOLATION OF CHEMICAL CONSTITUENTS FROM THREE SCHEFFLERA SPECIES: SCHEFFLERA FARINOSA, SCHEFFLERA PETELOTII AND SCHEFFLERA HYPOLEUCA

Tác giả: [Giang Thi Kim Liên*](#)

Tóm tắt bằng tiếng Việt:

Ba loài cây thuộc chi Chân chim gồm *Schefflera farinosa* Merr. (Chân chim bột), *Schefflera petelotii* (Chân chim núi) and *Schefflera hypoleuca* (Kurz) Hamrs (Chân chim dưới trắng), họ Nhân sâm, có nhiều ứng dụng trong y học cổ truyền. Đây là những kết quả đầu tiên nghiên cứu về thành phần hóa học của 3 loài cây chọn lọc từ chi *Schefflera*, được thu hái tại Sa Pa (Lào Cai) Việt Nam.

Từ 3 loài cây Chân chim đã phân lập được 9 hợp chất, bao gồm 1 flavonoid: 4',7-di-O-methylnaringenin (SF1); 1 flavonoid glycosid: quercetin-3 rutinosid (SF8); 2 dẫn xuất của acid quinic: acid 3-O-caffeoylquinic (SF4), acid 3,5-di-O-caffeoylquinic (SF7) và 1 triterpen: acid 3 β ,29-dihydroxy-olean-12-en-23,28-dioic (SF6). 2 chất sterol là β -sitosterol (SH1), β -sitosterol glucosid (SH3) và 2 triterpen: acid 3 α -hydroxy-20-demethyl-isoaleuritolic-14(15)-en-28,30-dioic (SH2 hoặc SP2) và 7 β ,29-dihydroxy-friedelan-3-on (SP4). Trong đó SF6 là chất mới và SP4 là đại diện đầu tiên có khung friedelan được tìm thấy ở chi *Schefflera*.

Từ khóa: Chân chim bột; Chân chim núi; Chân chim dưới trắng; friedelan; acid caffeoylquinic.

Tóm tắt bằng tiếng Anh:

Three species *Schefflera farinosa* Merr. (Chan chim bot), *Schefflera petelotii* (Chan chim núi) and *Schefflera hypoleuca* (Kurz) Hamrs (Chan chim duoi trang) belong to the *Schefflera* genus of Araliaceae family, that have beneficial effects in traditional medicine. Nine compounds were isolated from the ethyl acetate and methanol extracts of these species collected in LaoCai Province of Vietnam. Their structures were determined as 4',7-di-O-methylnaringenin; rutin; 5-O-caffeoylquinic acid; 3,5-di-O-caffeoylquinic acid and 3 β ,29-dihydroxy-12-oleanene-23,28-dioic acid, β -sitosterol, β -sitosterol glucoside, 3 β -hydroxy-20-demethylisoaleuritolic-14(15)-ene-28,30-dioic acid and 7,29-dihydroxy-friedelan-3-one by analysis of MS, NMR spectra and in comparison with the published data. This is the first time the compound 3 β ,29-dihydroxy-12-oleanene-23,28-dioic acid have been isolated from nature.

Key words: Schefflera farinosa Merr.; Schefflera petelotii; Schefflera hypoleuca (Kurz) Hamrs; friedelane; acid caffeoylquinic.